

paa Gudenaas mellem Silleborg og Randers; i sin § 6 fremtidig at anbringe Fiskegaarde i Gudenaas Hovedløb; men for en bekræftende Besvarelse taler, at Skjødets af 25de Sept. 1661 (Bilag 23) tillader Mogens Frijs og hans Arvinger frit at anlægge saa mange Laxegaarde paa Gudenaas, som dem lystes, for deres egen Grund og Eiendom, og at ligesom Chr. V.'s Lov ikke ophævede særlige Privilegier, saaledes hedder det i Lovens af 30te Januar 1861 § 6, at sammes Bestemmelser „stulle imidlertid ikke gjøre nogen Forandring i de særlige Retskrav, som Noget maatte have“. For en benægtende Besvarelse kan dog paa den anden Side anføres, at ihvorvel Landssthingsdommen af 13de Juni 1688 (Bilag 15, Nr. 30) paaberører sig Skjødets af 25de Sept. 1661, saa støtter den sig dog ogsaa paa Chr. V.'s da nylig udkomne Lov, idet Dommen udtaler, at der ingen guldig Marsag foreligger til at forhindre Grev Frijs i at gjøre sig sin egen Grund saa nyttig, som Lovens tillader ham. Særligt paaberører Dommen sig, „at gref Frijs paa den oprettede Laxegaard haver Gaardsfæstning; paa begge Sider efter Lovens“, og at Laxegaarden „af langsommelig Tid haver været opsat ulast og ukjært“. Hvad Landssthingsdommen her sigter til, er selvfølgelig, at Lovens 5—10—42 tillader den, der har Gaardsfæstning paa begge Sider af fælles ferske Vand, at spænde sin Fiskegaard tvært over disse, og at 5—10—44 ikke kunde være Grev Frijs til Hinder herfor, eftersom Østergaard Laxegaard ikke var nyoprettet, men bestod fra gammel Tid af.

Vil man imidlertid anse de Grev Mogens Frijs ved Skjøde af 25de Sept. 1661 tilstaaede Fiskerirettigheder som mere eller mindre indeholdende særlige Privilegier, saa er det i hvert Fald givet, at efter at Kongen atter var kommen i Besiddelse af Frisenvold Gaard og Gods og paany afhændede disse Eiendomme til en Privatmand, nemlig ved Skjødets af 11te Novbr. 1684 (Bilag 8), er der i dette ikke Tale om Gjentagelse af eller Meddelelse af deslige Privilegier. Hr. Ostenfeld paastod derfor under Sagen, at der af Kongen maatte ligeledes under 11te Novbr. 1684 være udstedt et særligt Skjøde paa Laxegaarden, og at der var tillagt denne Privilegier i dette særlige Skjøde. Et saadant lod sig imidlertid ikke opvise, og i en Skrivelse fra Chefen for det kongl. Geheimarkiv erklærede denne, at da et saadant særligt Skjøde ikke fandtes indført i Rentekammerets Expeditionssprotokoller, lod sig heraf med temmelig Sikkerhed slutte, at det ikke var udfærdiget. Endelig fik man, som i Overretsdommen af 27de Sept. 1886 bemærket, med Bestemthed Oplysning herom, idet det fremgik af det senere tilveiebragte Skjøde af 9de Juni 1798 (Bilag 20), at Fiskegaarden først ved dette blev udsondret fra Frisenvold som en særlig Eiendom*). Og saa samtlige senere Skjøder paa Fiskegaarden (Bilag 21 og 22) lige ned til Hr. Ostenfelds eget (Bilag 1) tilveiebragtes, og man havde saaledes den hele Skjødetrække, hvoraf det viste sig, at hverken det kongelige Skjøde til Grev Conrad Reventlow af 11te Novbr. 1684 eller nogen af de senere sig hertil støttende Udkomst indeholdt Noget om Frisenvold Fiskegaard tillagte Privilegier eller Særrettigheder, førend Hr. Ostenfeld i sit Skjøde (Bilag 1) lod indføre forskjellige Bestemmelser om en Fiskegaardens tilkommende Eneret m. m.

Reckelmann erkjender vel i sit bekjendte Skrift**) (Pag. 44), at ligesom i Landets øvrige Fjorde saaledes er ogsaa Fiskeriet i Randers Fjord frit for enhver dansk Undersaat, uden at de tilstødende Grundeiere have nogen særegen Ret dertil, men paastaar at „i Følge **sæcielle Privilegier** er herfra undtaget“ bl. A. Laxefiskeriet, hvilket bemeldte Forfatter mener udelukkende maa anses at tilkomme „de dertil med kongelig Tilladelse indrettede Gaarde“ (Pag. 33) samt at „ethvert Garn, hvormed der gjøres Indgreb i denne Laxegaardenes udelukkende Rettighed, uden Hensyn til Benævnelsen maatte være ulovlig og med Rette kunne borttages“ (Pag. 35).

Uden at gaa saa vidt som Reckelmann eller overhovedet at ville præjudicere Spørgsmaalet har Viborg Landsoverrets Dom af 27de Sept. 1886 (Bilag 19) dog leilighedsvis ladet indflyde en Bemærkning om, at det „ikke er uantageligt“, at der tilkommer Hr. Ostenfeld som Eier af Frisenvold Laxegaard Ret til i et vist Omfang at modsætte sig, at Andre, „der ikke hertil have en særlig Udkomst“, driver Laxefiskeri i Gudenaas og Randers Fjord inden for bemeldte Laxegaard, „navnlig ved Indretninger eller Redskaber, der ere egnede til i en væsentlig Grad at hæmme Tilgangen af Lax til Laxegaarden“.

*) I Overretsdommen er Fremkomsten af Geheimarkivarens Skrivelse og af Skjødets af 9de Juni 1798 omtalt i omvendt kronologisk Orden.

**) Om Fiskeri i Randers Fjord, Randers 1833.